

לפי הסבר אחד בגמרא, לרבנן בתראי שלשה ימים שאמרו – כוללים את יום האיד, [ואם האיד נמשך כמה ימים, נחשבים כולם כיום אחד, ואסור לעסוק עמהם יומיים מלפניהם. עפ"י גמרא לעיל ו. אמר שמואל: בגולה (שאינם אדוקים בעכו"ם כ"כ, ועוד משום איבה ואונס. ע' בראשונים כאן ולהלן יא:), אין אסור אלא יום אידם בלבד.

דפים ז – ח

יב. מתי שואל אדם את צרכיו הפרטיים בתפילתו?

רבי אליעזר אומר: שואל אדם צרכיו ואחר כך יתפלל. רבי יהושע אומר: יתפלל ואח"כ ישאל צרכיו [כמו שמצינו במשה רבינו ב'ואתחנן'. ורבי אליעזר סובר שאין ללמוד משה, שרוב גדולתו כך יאה לו]. וחכמים אומרים: לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא שואל צרכיו ב'שומע תפלה'. וכן נקטו להלכה בשם שמואל ורב. ואעפ"כ אם בא לומר בסוף כל ברכה מענין הברכה, דבר שהוא זקוק לו – אומר. וכן אם בא לומר אחר תפילתו – אפילו כסדר יוה"כ"פ אומר (רבי יהושע בן לוי).

א. כתבו אחרונים (ע' פמ"ג ומשנ"ב ק"ט, א) שאין להוסיף בשאר הברכות אלא בקשת דבר שכבר הוצרך אליו, אבל אין לבקש שלא יבוא לידי חולי וכד', מלבד ב'שומע תפלה' שמוסיף כל בקשה וצורך.

ב. אין לענות 'אישר' בברכת 'שומע תפלה', שאין ראוי להוסיף או אלא בקשה פרטית, ולא להתפלל על כבוד שמים (ע' הליכות שלמה ח"א פ"ח דבר הלכה אות לט ובהערות. ויש מי שמתיר לענות אישר. ע"ש).

דף ח

יג. א. מה דינו של משא ומתן בקלנדא של רומי, עם בני העיירות המשועבדות לה?
 ב. מה דין משא ומתן עם עובד כוכבים שעושה שמחה בגלל מאורע אישי? והאם מותר לשאת וליתן לאנשים אחרים המשועבדים אליו?
 ג. האם מותר להשתתף במשתה שעושה עכו"ם לבנו?

א. רבי יהושע בן לוי אומר: קלנדא אסורה לכל, אף לבני העיירות המשועבדות לרומי. ורבי יוחנן אומר: אינה אסורה אלא לעובדיה בלבד (רש"י: בני רומי). תניא כוותיה דריו"ח. וכן דייק רב אשי ממשנתנו (וכן פסק הרי"ף ועוד).

רש"י פרש שבני העיירות אינם חוגגים בקלנדא, והשאלה היא הואיל ואלו ממציאים לבני רומי את צרכיהם. ואילו כמה ראשונים פרשו שגם בני העיירות חוגגים, אך לא משום אדיקותם בעכו"ם אלא לכבודה של רומי, מפני שנתונים הם תחתיה.

ב. במשנה מבואר שימי איד פרטיים שעכו"ם עושה לעצמו, כגון שעשה משתה לבנו – אסור לשאת וליתן עמו באותו היום בלבד (ולא לפניו), ולאותו האיש. ופרשו בגמרא – להוציא אנשים המשועבדים אליו, שאין אסור לשאת ולתת עמהם.

ג. אסור להשתתף במשתה שעושה עובד עבודת כוכבים לחופת בנו, שאז הוא עובד. ואעפ"י שהיהודים

אוכלים משלהם ושותים משלהם ושמש שלהן עומד לפניהם – מעלה עליהם הכתוב כאילו אכלו מזבחי מתים (וקרא לך ואכלת מזבחו – משעת קריאה).

הלכך כל שלשים יום, בין שמפרש בהזמנתו מחמת הילולא אני עושה סעודה זו, בין שאינו מפרש – אסור. משלשים יום ועד שנים עשר חדש, אם מפרש אסור ואם אינו מפרש מותר. ואדם חשוב נמנע אפילו לאחר שנים עשר חדש, כפי שנהג רב יצחק ב"ר מרשיא (מפני ששמח ממנו העכו"ם מאד. רש"י).

א. רבנו יונה כתב שאם בשעת ההזמנה אומר לו היהודי שלא יאכל עמו אלא בנפרד – לית לן בה.

ב. יש מי שכתב שאם שלח לישראל מאכלים לביתו – אינו בכלל האיסור (ע' בשו"ת הרא"ש יט, כב).

ג. אין בזה דין 'יהרג ואל יעבור' (עפ"י מחשבות חרוץ עמ' 182).

יש שנסתפקו להתיר משום איבה (ע' יו"ד קנב, א).

אין בכלל 'משתה' סעודת מרעות (= 'טוויג') שעושים הצעירים זה עם זה, ומותר לשאת וליתן עמהם בסעודה זו (עפ"י גמרא להלן יד. ורש"י).

דפים ח – ט

ד. א. מתי פשטה מלכות רומי בנצחונה על מלכות יון?

ב. מתי גזרו טומאה על ארץ העמים ועל כלי זכויות?

ג. מתי גלתה סנהדרין מלשכת הגזית, ומדוע?

ד. מתי הפסיקו לדון דיני קנסות?

ה. מה היה משך תקופת שלטון יון בכיפה?

ו. מלכות חשמונאי ומלכות בית הורדוס – כמה זמן נמשכה מלכותם?

ז. מתי החלו 'שני אלפים תורה' ומתי 'שני אלפים ימות המשיח'?

ח. באיזו שנה משנות השמיטה נחרב הבית השני, וכיצד דרך החישוב לידע מתי שנת השמיטה?

א. שלשים ושנים קרבות עשו רומאים כנגד יוונים ולא עלתה להם, עד ששיתפו את ישראל עמם ונצחום בשנת 214 לבנין הבית השני. 26 עמדו בהסכם שעשו עם היהודים ולא רדו בהם, לאחר מכן, בשנת 240 לבנין, פשטה מלכות הרשעה על ישראל (- 180 שנה לפני החורבן).

ב. שמונים שנה קודם חורבן בית שני גזרו טומאה על ארץ העמים ועל כלי זכויות.

ג. ארבעים שנה קודם חורבן הבית גלתה סנהדרין לחנות, מפני שרבו הרוצחים ולא רצו לדון דיני נפשות. לפי הסבר אחד בתוס', כאשר היו רואים צורך שעה, היו חוזרים אל הלשכה ודנים שם.

ד. דיני קנסות היו דנים כל עוד היו חכמים סמוכים בארץ ישראל, אף לאחר החורבן.

ה. מלכות יון שלטה בפני הבית השני מאה ושמונים שנה. תחילת מלכותם היתה בשנת ל"ה לבנין, לאחר מלכות פרס. שש שנים מלכו בעילם, ולאחר מכן פשט שלטונם בכל העולם. [אותה שנה שפשטה מלכותם בכל העולם, היתה תחילת האלף השני ליציאת מצרים; 480 שנה משיצאו ממצרים עד בנין הבית הראשון, 410 שנה לבניינו, 70 שנה גלות בבל, ועוד 40 שנה בימי הבית השני עד שפשטה מלכות יון כאמור. להלן י.].